

Ο μακάριος Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός· ένα πνευματικό λυχνάρι (Σάββας Αλεξάνδρου, Καθηγητής Θεολόγος, Διευθυντής Περιφερειακού Γυμνασίου Αγίου Μάμαντος Τραχωνίου και συνεργάτης της Ιεράς Μητροπόλεως Λεμεσού)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Ο Μέγας Βασίλειος αναφέρει χαρακτηριστικά: «Οι άγιες ψυχές προβάλλουν με την κατά Θεόν βιοτή τους σαν λυχνάρι που φωτίζει πνευματικά όσους επιθυμούν να πορευτούν τον δρόμο της θέωσης και του αγιασμού».

Ένα τέτοιο πνευματικό λυχνάρι αποτελεί και ο βίος του Οσίου Γέροντος Ιωσήφ του Βατοπαιδινού, που δόξασε με την πνευματική παρουσία του το Άγιον Όρος και υπήρξε ο ίδιος πηγή παρακλήσεως πολλών αναγκεμένων ανθρώπων, πνευματικά και υλικά.

Ο Όσιος Γέρων, Κύπριος στην καταγωγή, από μικρό παιδί έλαχε παιδείας και νουθεσίας Κυρίου από τους ευσεβείς γονείς του και το ευρύτερο οικογενειακό του περιβάλλον. Στην προκειμένη περίπτωση ισχύει αυτό που δέχεται ως παιδαγωγική αρχή ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς: «Ένα μικρό παιδί μοιάζει σαν το χωράφι που ό,τι το σπείρει κανείς, έτσι και γεωργεί. Αν ακούει από τους γονείς του λόγους θεοφιλείς και έχει αγαθά πρότυπα, γεωργεί αρετές που είναι κέντρα ζωής, ψυχής και σώματος. Αντίθετα, αν ακούει κακά λόγια και έχει κακά πρότυπα γεωργεί αμαρτίες που είναι κέντρα θανάτου ψυχής και σώματος».

Ο ίδιος, λοιπόν, μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον, όπου οι γονείς του, αγράμματοι και απλοϊκοί άνθρωποι, τον δίδαξαν εμπειρικά την αγάπη προς τη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας και ιδιαιτέρως προς την αρετή της ελεημοσύνης. Έφηβος, στην ηλικία των δεκαέξι χρονών, δέχεται την επίσκεψη του Δεσπότη Χριστού που του προσφέρει, εξαιτίας της αγαθής του προαίρεσης, το δώρο της αληθούς γνώσης των όντων δηλαδή Του γνωρίζει τον λόγο για τον οποίο δημιουργήθηκαν τα διάφορα κτίσματα και ιδίως ο άνθρωπος. «Ο άνθρωπος είναι αθάνατος και υιός Θεού και χάριν».

Πρώτο, λοιπόν, χάρισμά τού υπήρξε η Θεολογία. Ο Άγιος Διάδοχος ο Φωπκής λέει χαρακτηριστικά: «Η Θεολογία γέννημα εστίν της του Θεού Χάριτος», Μελετώντας κάποιος το πνευμα-τικό βάθος των βιβλίων που έγραψε και παρακολουθώντας το θεολογικό επίπεδο των λόγων του αντιλαμβάνεται ότι, πράγματι, είχε το χάρισμα της θεολογίας άνωθεν, αφού ο ίδιος δεν είχε τελειώσει καλά καλά το δημοτικό. Ο ίδιος, εξαιτίας της υπακοής και της κατά Θεόν κακοπάθειας, γίνεται δεκτικός της Θείας Χάρης την οποία μάλιστα αποκαλεί «πτυχίο του μοναχού».

Εξάλλου, σπουδαία είναι και η θεώρησή του για τον άνθρωπο. Υπηχώντας τη θεωρία του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού που συνδέει το πνευματικό ποιόν ενός ανθρώπου με την προσευχή, χαρακτηρίζει τον άνθρωπο ως ευκεκό ον δηλαδή σαν ον που καταξιώνεται, όταν επικοινωνεί με τον Θεό δια της προσευχής.

Επιπρόσθετα, άλλο σπουδαίο χάρισμά του ήταν η αγάπη του προς όλους. Χάρισμα που δίνεται, κατά τον Άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή, σε κείνον που κατάφερε να κάνει υπέρβαση των παθών του. Έτσι, λοιπόν, «φρόντιζε όσους ασκητές δεν είχαν τη δυνατότητα να εξυπηρετηθούν, μετατρέποντας τον εαυτό του σε ταπεινό υπηρέτη τους. Παρ' όλους τους κόπους του απαντούσε σέ επιστολές ανθρώπων που πονούσαν και ζητούσαν απ' αυτόν λόγον παρακλήσεως».

Τέλος, έχοντας ακραιφνές εκκλησιαστικό φρόνημα, απέρριπτε οποιοσδήποτε ακρότητες οδηγούσαν σε απόσειση από την Εκκλησία. Έλεγε, αφορμώμενος από το Ημερολογιακό ζήτημα ότι «χωρίς την Εκκλησία δεν γίνεται τίποτα».

Ο Άγιος Δωρόθεος στα περίφημα «Ασκητικά» του επισημαίνει: «Αι θλίψεις κινούσιν το έλεος του Θεού καθάπερ οι άνεμοι την βροχήν». Έτσι ο όσιος Γέρων γνώρισε πολλές θλίψεις στη ζωή του που προέρχονταν, είτε από την αχαριστία των ανθρώπων είτε από ασθένειες είτε από ψευδείς και ανυπόστατες κατηγορίες. Αντιμετώπισε τα πάντα με καρτερία, πραότητα και ανεξικακία. Έγινε αναμορφωτής της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου, την οποία επάνδρωσε με τα εκλεκτά μέλη της συνοδείας του. Κοιμήθηκε σε αυτήν όσιακά αφήνοντας πίσω του

τεράστιο πνευματικό και θεολογικό έργο, πιστοποιώντας πλήρως με την όλη βιοτή και ης διδαχές του τη θέση του Αγίου Ιωάννου της Κλίμακος πως «Φως μοναχοίς Άγγελοι, φως δε πάντων ανθρώπων μοναχική πολυετία».

Σημείωση: Το άρθρο αυτό γράφτηκε με αφορμή την έκδοση τού βιβλίου «Γέρων Ιωσήφ ο Βατοπαιδινός» από τον Ηγούμενο της Μονής Βατοπαιδίου Ιέροντα Εφραίμ.

Πηγή: Εφημερίδα «Ο Φιλελευθερος», σελ. 19. Δευτέρα 21 Μαΐου, Λευκωσία - Κύπρος.